

után Ibea
van műsoron
mélyen le-
ház a pre-
delután két
angóki-álynó
ló Andorra
mes próba-
ni előadás
tva. — A
lött irodalmi
rtani. Pter
ekar Grieg

N mény,
zűnet. Soo-

ág, előszó-
6)

0 sz. B. So-

BA (Ujdon-
ierbárlat 28

sái el'adag,
ást tart dr.

gy TIIPU
Karácsonyi
árak. P.e-

nő (Lengyel
lított hely-

próbababa.
ott h-lyár-k-

Mikádó vagy
Neményivel.
03)

(Karácsonyi
62 sz. B.

raktáron
ngol és
i szabó-
lt Eisen-

na
ii S. A.
soara.
raktár
kivül
tás!
150 lej
175 lej
250 lej
zlot
and 8.

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Zs. N. Sz. — — — 228
Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

KELELET

Diszkrét Ol. Ramassetter Róbert
2. II. 8.

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — — 850
Félévre — — — 460
Negyedévre — — — 240
Egy hónapra — — — 85
Egy szám ára pályaudva-
ron és vidéken is lej 4
Bukarestben — — — 5
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egyszám ára — ck 1:50

1926 január 13 Szerda

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 9 szám

5686. Tévét 27

▲ Titulescu-Bibescu affér igazi okai

Ezekben a mozgalmas napokban, amikor a sajtó hasábjait világregető szenzációk ugyszólván monopolizálják a maguk számára, elsiklottunk egy esemény fölött, amely szelcsendesebb napokban bizonyára mélyebb érdeklődést váltott volna ki a közvéleményből. Pedig az esemény nem is olyan jelentéktelen, mint amilyennek a hivatalos körök felünteini szeretnék és súlyosra érinti Románia legvitalisabb érdekeit. Arról a konfliktusról van szó, amely az utóbbi hetekben Titulescu londoni követ és Bibescu herceg washingtoni követ között tört ki. A kormány mély hallgatásba burkolódik s maguk az érdekeltek diplomaták sem adnak felvilágosítást a konfliktus igazi okairól. A kormány leginkább tisztán személyi természetű differenciára szeretné redukálni az egész ügyet.

A valóságban azonban sokkal mélyebb és lényegbavágóbb okai vannak ennek a konfliktusnak. Abból, ami eddig a diplomaták zárt ajkai mögött ebben az ügyben kiszivárgott, a következőket lehet megállapítani:

Titulescu londoni követ néhány hét előtt Amerikába utazott, hogy az Egyesült Államok kormányával tárgyalásokat folytasson Románia háborús adósságainak konszolidálása ügyében. Titulescu egyike Románia legkiválóbb pénzügyi szakembereinek és valóban ő a legalkalmasabb egyéniség e feladat megoldására. De Amerikában váratlanul nehézségek támadtak, nehézségek, amelyeket Amerika többi adósságszaki könnyedséggel küzdötték le. Titulescunak ezzel szemben valóságos sziszifuszi küzdelmet kellett folytatnia. Uncle Sam az arra hegyéig begombokozott és direkt nagylelkűségnek tekintette, hogy Románia részére a kamatlábat tízszázalékosra „redukálta”. Még mindnyájan emlékezhetünk rá, hogy a liberális kormány milyen diadalmas gesztussal mutatott rá erre a tízszázalékos „engedményre”. A kormány azonban bölcsen elhallgatta, hogy ugyan akkor, amikor Romániának 12 százalékos kamatot kell fizetnie adósságai után, Amerika többi adósságától négy, legfeljebb öt százalékos kamatot követel.

Minek köszönheti Románia ezt a kiváltságos helyzetet? Az amerikai kormányfőnök egyenesen és kértelés nélkül megmondották Titulescunak: „Mindama hírek alapján, amelyek Románia felől Amerikába érkeznek, lehetetlen, hogy Amerika bizalommal viseltessen Románia iránt.” Nagyon keserű pilula volt ez Titulescu számára és az egyébként ügyes diplomata egész haragját az alapjában véve ártatlan Bibescu hercegen töltötte ki. Súlyos szemrehányásokat tett neki, hogy elhanyagolta az ország érdekében annyira szükséges propagandát és nem igyekezett az amerikai közvéleményt kedvezőbbre hangolni Románia irányában. Ugyanakkor Titulescu jelentést tett a kormánynak Bukaresztbe és követelte Bibescu herceg azonnali visszahívását. Az affér további fejleményeiről csak annyi ismeretes, hogy Bibescut csakugyan hazahívták Bukaresztbe, hogy személyesen tegyen jelentést a kormánynak, a pénzügyminiszter pedig, aki ma utazik külföldre, Párisba adott randevut Titulescunak, akivel ugyancsak az affér elsimításáról fog tárgyalni.

Függetlenül a konfliktus elintézésétől, már most megállapítható, hogy a Bibescu herceget ért szemrehányások jórészt alaptalanok. Amennyire mi innen megállapíthatjuk, Bibescu a legnagyobb erőfeszítéseket tette, hogy az amerikai közvéleményt Románia iránt kedvezően befolyásolja. Időről-időre kaptunk híreket afelől, hogy a fáradhatatlan Bibescu herceg hol itt,

hol ott jelent meg gyűléseken, banketteken, sőt még a zsinagógáktól sem riadt vissza és minden ilyen összejövetelen a legnagyobb buzgalommal igyekezett Románia jóhírnevét fenntartani és bizonyos sajtójelentéseket demontálni. Nem hallgathatjuk el, hogy az amerikai román zsidóság Bibescu herceget ebben a munkájában odaadóan támogatta, amit a herceg nem egy ízben ismert el.

Am ez a propaganda nem járt és nem is járhat eredménnyel, mert Bibescu herceg minden cáfolata után újabb és újabb hírek érkeztek Romániából, amelyek viszont a herceg szavait cáfolták meg. Kétségtelen, hogy a zavarosságokról és antiszemita tüntetésekről érkező hírek a leggyakrabban elferdítve és túlzott formában látnak napvilágot az amerikai sajtóban és nem egyszer az ellenséges sajtóirodák torzításként kerültek ki, de azt a legjobb román hazafiak is meg kell állapítani, hogy valamicske ezekből a hírekből mégis igaz volt. És mit ért az, hogy Bibescu herceg lelkes beszédet tartott a romániai zsidók és a többi kisebbségek teljes szabadságáról és egyenjogúságáról, ha másnap azt a hírt hozta a táviró, hogy Focsani-

ban, vagy Kolozsváron újabb antiszemita zavargások voltak, vagy, hogy Barbusse és Guernut csak negyvenhez tudtak ép börrrel menekülni innen és hogy az öreg Costa Forut, akinek igen jó neve van Amerikában, félholtra verték.

Titulescu minden ügyessége és éleslátása mellett, ez alkalommal súlyosan tévedett. Nem azért talált zárt ajtókra Amerikában, mert Bibescu elhanyagolta a propagandát. A szavakkal üzött propaganda vajmi keveset ér, ha a tettek azt megcáfolják. Minden pénz, amit ilyen propagandára fordítanak, elfecsérelt kiadás. Csak az a külföldi propaganda ér valamit, amelynek bázisa itt bent az országban reális valóságokon és tetteken nyugszik. Ha a kormány azt akarja, hogy külföldi követeinek ne legyen olyan keserű meglepetésekben és csalódásokban részüket, ha azt akarja, hogy egy valóban eredményes propaganda induljon meg az ország jóhírneve érdekében, úgy ezt a propagandát előbb itt bent az országban kell megkezdeni, nem üres szavakkal és frázisokkal, hanem becsületes tettekkel. Minek tehát oly messze menni az okok keresésében, amikor azok oly kézzelfogható közelségben vannak? Ezt az egyszerű igazságot még a magas diplomácia is könnyen megértheti!

Nyuggvópontra jutott a nyomozás a frankhamisítás ügyében

Felfüggesztették a további vizsgálatot. A Francia Bank magánjogi követelést támaszt Windischgrätz ellen. Az ország belsejére akarják lokalizálni a világbotrányt József főherceg előterbe lép

Budapest, január 12. A magyar állam külügyi képviselői most mindenképpen megkísérlik, hogy a frankhamisítás ügyét közös ügyként büntetőszék elé és különösen a hágai követtség ügyeként kijelenteni, hogy Jankovics ügyelméről semmi tudomása nem volt. Az ottani követtség vezetője, Forster Pál, ma ezzel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette a „Pesti Hírlap” tudósítójának:

— Jankovicsot nem ismertük, ő nálunk soha sem jelentkezett, iratot és csomagot nem adott át. A futároknak ajánlólevelük szokott lenni, ezzel szemben Jankovicsnak semmiféle ilyen írás nem volt és jöveteléről nem is voltunk értesítve. Amit Jankovicsék elkövettek, az nem politikai, hanem egyszerű csalár, közönséges pénzhamisítás.

Részletek Jankovics kihallgatásáról

A „Pesti Hírlap” hágai tudósítója megállapította, hogy eddig 8230 darab hamis ezrest találtak Hágában. A tudósító ezenkívül érdeklődött a rendőrségen Jankovics viselkedéséről és kihallgatásának lefolyásáról.

— Jankovich, amikor elfogtuk — mondotta a rendőrség vezetője — csak annyit mondott, hogy Bácsból egy Kovács nevű embertől kapta az ezreseket. Ezenkívül többször emlegette a „Vaterland” (haza) szót. A kihallgatás ugyanis német nyelven folyt. Ez volt az összes vallomása. Neveket, vagy politikai frakciókat nem emlegetett. Január 4 ig sem mi, sem pedig az itt időző francia detektívek nem tudtak belőle többet kicsikarni. Amikor azonban Jankovich megtudta, hogy Kovács Gáspár és Ráta Dező már letartóztatásban vannak, a „Vaterland” szó mellett anyagi tönkrejutást is hangoztatni kezdett. Politikai személyek és pártok nevei még ekkor sem kerültek szóba. Január 5 én Hágába érkezett Zdeborzski magyar tolmács, akit a pesti rendőrség küldött ide. Jankovich neki sem

akart vallani. Végre hatodikán, amikor megmutattuk neki a magyar lapokat és táviratokat, amelyek Windischgrätz és Nádossy letartóztatását közölték, kimerülten és gyöngyöző homlokkal vallani kezdett. Jankovics vallomása súlyosan kompromittálta Windischgrätzot és Nádossyt. Jegyzőkönyvbe monda, hogy első sorban anyagi érdekből dolgoztak és csak másodsorban a frank rovására. A külföldi sajtóban elterjedt hír, amely szerint nálunk negyven előkelő nevet tartalmazó lista fekszik alaptalan. Ezt a híresztelést a hágai „Korrespondenzbüro” is megcáfolja.

Kell-e kártérítést fizetni

Sztrache főügyész me, az ellenkező állításokkal szemben, kijelentette a lapok munkatársainak, hogy Windischgrätz herceg eddigi összes kihallgatásairól a legpontosabb jegyzőkönyv készült. Minthogy ezeken a kihallgatásokon, Makkai ügyészszéki alelnökön kívül, senki nem vett részt, azok a részletek, amelyeket egyes lapok Windischgrätz herceg vallomásaiból közöltek, fantázia szüleményei. Sztrache főügyész kijelentette ezután, hogy a nyomozás kiegészítése csak a nyomozási iratok pontos áttanulmányozása után fog megtörténni. Az újságíróknak arra a kérdésére, igaz-e, hogy a Banque de France kártérítést követel, a főügyész ezt felelte:

— Emmery szöbáhozta előttem, hogy a Francia Banknak magánjogi követelése van a frankhamisításból kifolyólag Windischgrätz herceggel szemben. De ezenkívül is a nyomozással kapcsolatban horribilis költségek merültek fel, továbbá nagy összeget tesz ki az is, amibe a francia detektívek budapesti tartózkodása kerül. Emmery kijelentette, hogy mindaddig, amíg a Francia Bankot érdeklő összes adatok nincsenek kezei között, itt kell tartani embereit.

Végül megjegyezte a főügyész, hogy Emmernek a kártérítésre vonatkozó megjegyzése csupán egyéni észrevétele volt, amit az is bizonyít, hogy Windischgrätz herceg vagyona mindazideig nem kérte a büntügyi zárlat elrendelését.

Windischgrätz és sógora az amerikai magyar követ

Amerika közvéleményében a frankhamisítás szintén nagy hullámokat vert fel. Az egész amerikai sajtó szenzációs cikkeiben ismerteti a magyar frankhamisítást és a lapok minden kiadásában újabb és újabb táviratok számolnak be a magyarországi botrány fázisairól. A newyorki lapok pénzgazdasági és világpolitikai szempontból foglalkoznak az esettel. A „New York Times“ feltűnést keltő cikkben veti fel a kérdést, vajon gróf Széchenyi László Magyarország amerikai követe, nem tartott-e fenn szorosabb politikai nexust sógorával, Windischgrätz Lajos herceggel. A cikk további folyamán kerek kimondja, hogy gróf Széchenyi a Windischgrätzrel való rokonságát politikailag kihasználta és magát befolyásoltnak engedte a kalandor és család herceg által. Az Egyesült Államok nem törhetik, hogy ilyen ember képviseljen Amerikában egy európai államot.

A cikk gróf Széchenyi ellen azért is emel kifogást, mert feltűnő energiával dolgozott azon, hogy gróf Károlyi Mihály és neje ne kapjanak beutazási engedélyt az Unio területére. Ezt nyilván azért tette, mert Windischgrätzről felszólítást kapott, hogy Károlyit semmi szia alatt sem engedje Amerika földjére. Károlyitól tartania kellett a pénzhamisító Windischgrätznek főleg azért, mert ő volt az, aki legelőször követelte a magyar nemzetgyűlésen Károlyi Mihály gróf javainak elkobzását és tartania kellett attól, hogy Károlyi felvilágosító munkát végez Amerikában és ezzel is kompromittálja azt a kurzust, amelynek Windischgrätz, mint rojalista és később mint fajvédő egyik erős támasza volt.

Az idézett újság megírja továbbá azt is, hogy a közeli napokban Amerika legfelsőbb bírósága fog lalkozni fog gróf Károlyi Mihályné beadványával Kellog külügyi államtitkár ellen, aki minden esetben megtagadta a Károlyi házaspárnak az Egyesült Államokba való beutazását. Károlyi Mihályné ügyvédje Curtis, aki egykor miniszter volt a Wilson-kabinetben, beadványában rámutat a Windischgrätz és Széchenyi közötti rokonra. Az amerikai sajtó annak a várakozásának ad kifejezést, hogy most, miután kiderült a kurzus frankcsalása, Kellog is más meggyőződésre jut és régebbi tiltó rendelkezéseit visszavonja. Károlyiék tehát, minden valószínűség szerint, már a közeljövőben Amerika földjére jönnek és módjukban lesz a kurzus ellen való propagandamunkájukat amerikai földön folytatni.

Vita Zadravetz körül

Zadravetz tábori püspök ügyében az illetékeség megállapításának kérdése még nem dőlt el. Ennek dacára a vizsgálatot tovább folytatják. A katonai hatóságok még mindig élénken foglalkoznak a püspök ügyével. Hétfőn az iratok másolatát dr. Supka László bírónak adták át, aki a vizsgálatot széles mederben folytatja tovább és annak állásáról időnként jelentést tesz. A nyomozás a büntetőtörvénykönyv 529/20, 21, 22 paragrafusai alapján indult meg, melyek szerint büntetendő cselekményt követ el az a katonai egyén, aki a tudomására jutott büntetési cselekményt nem jelenti be azonnal felettes hatóságainak. Tisztázták azt is, hogy a püspök hogyan lehetett felettes hatóságainak engedélye nélkül politikai szervezet tagja, azonban mindezek mellett az illetékeségről még mindig folyik a vita. A legmagasabb katonai köröket ugyanis még mindig az az álláspont foglalkoztatja, hogy Zadravetz püspök a kultuszminisztérium rendelkezési hatáskörébe tartozik és tekintettel arra, hogy itt teljesített szolgálatot, ügyének az elbírálása is a polgári hatóságokra tartozik. A vizsgálati illetékeség kérdése nem hátráltatja a vizsgálat folyamatát, amely még mindig a legnagyobb titokban folyik.

A Kossuth-párt a „Világ“-ért

A Kossuth-pártnak, Ruppert Rezső, a nemzetgyűlési képviselő elnökletével tartott hétfői értekezletéről a következő jelentést adta ki:

„A párt a sajtószabadság elleni merényletnek nyilvánítja a „Világ“ betiltását, amely ténykedés nemcsak a hatalmi kényszer legerősebb formában való megnyilvánulását jelenti,

hanem szerencsétlen lépés már csak azért is, mivel a kormány részéről igen élesen nyilvánul meg az elhallgattatási tendencia éppen az azal a sajtóval szemben, amely a frankhamisítás minden titkának teljes felderítéséért küzd. Most, amikor mindenki a legmesszebbmenő erőfeszítéseket teszi és pártokra tekintettel nem lévő intézkedéseket várja a kormánytól, újra az történt, hogy míg a bűnösökhöz szel lemileg annyira közelálló sajtó a legféltlenebb formában, majdnem a büntettek glorifikálásáig menő hangot használ és Magyarország külpolitikai érdekeire is súlyos kihatással lévő veszélyes támadásokat intéz a sértett Franciaország ellen, amelynek jóindulatára most rá vagyunk utalva, addig a „Világ“-ot elnémitják, noha ez a lap olyan célokért küzd, melyeknek lényege az ország érdekeivel teljes összhangásban van. A „Világ“ betiltása tehát nem tekinthető másnak, mint a jog, a jóhiszeműség és a sajtószabadság legilletékesebb megsértésének.“

Erzberger gyilkosának szerepe

Németországi jelentések szerint ottan az a felfogás hódít mind szélesebb körben, hogy Erzberger volt miniszternek gyilkosa, Schultze Henrik szintén részese a frankhamisítás annyira bonyolult ügyében. Schultze egy 35 év körüli, sugártermetű, szőke, kékszemű bajor óriás, kitűnően beszél németül, angolul

Két politikai pohárköszöntő egy váradi banketten

Goga Octavián és Lázár Aurel dr. fdtos kijelentései

(Oradea Mare—Nagyvárad, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük, hogy Goga Octavian, volt szépművészeti miniszter, a néppárt egyik vezető embere Nagyváradra érkezett, hogy ott a husz évvel ezelőtt elhunyt Josif Vulkan író emlékére rendezett ünnepségen résztvegyen. Az ünnepség lezajlása után a résztvevők banketten rendeztek Goga tiszteletére, amelyen két rendkívül érdekes pohárköszöntő hangzott el. Az egyiket dr. Lázár Aurel, a nemzeti párt tagja mondotta, a másikat Goga, aki Lázárnak válaszolt.

— Ön a román tájdalnok és reményeségek költője volt Goga ur — mondotta a volt miniszter felé fordulva dr. Lázár. — És adja isten, legyen költője Románia országos békéjének is. Goga Octavian a következő sokatmondó szavakkal felelt:

— Lázár urnak hozzám intézett szavait úgy tekintem, mint a lelkemhez intézett felhívást. Ünnepélyesen kijelentem, hogy személyes áldozatok árán is kész vagyok arra, hogy a nemzetek közeledését elősegítsem, felszólítva Erdély minden elemét a közös munkára és megértésre. Beavatott körökben a két politikus között elhangzott beszédből a Nemzeti- és a Néppárt közeledésére következtetnek.

A „Curatul“ jelentése szerint Averescu és Goga között nézeteltérések keltek a pártbeli egyenetlenségek miatt. Goga hír szerint megszakított minden összeköttetést Averescu tábornokkal.

Egy új Horovitz-ügy Lengyelországban

Kétszáz család kétszázmillió fontnyi örökségre tart igényt

(Varsó, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Sokan emlékeznek még az ismeretes Horovitz-féle amerikai örökségre, amely fél Erdélyt, de a Magyarországon élő Horovitzokat is lázas izgalomba ejtette. Ez a ház most mutatkozik egy másik „örökséggel“ kapcsolatosan Lengyelországban is. Kapstadtban, Brit Délafrikában meghalt egy Stern nevű Lodzból odavándorolt zsidó, aki kétszázmillió font sterlingnyi vagyont hagyott hátra. Sternnek Délafrikában nincsenek örökösei és az esetről a a lodzi „Unser Tagblatt“ című zsidó újság adott először hírt. Közölte, hogy az elhalálozott Sternnek sok rokona volt Lodzban, akik bizonyára mint örökösök fognak fellépni.

Alig jelent meg a hír, a szerkesztőséget valószínűleg megostromolták nemcsak a lodzi Sternnek, hanem mindazok, akik valamilyen atyafiságban vannak ezekkel. A szerkesztőség az érdeklődőknek ajánlotta, hogy lépjenek érintkezésbe valamelyik jónévű ügyvéddel, aki megteszi az angol kormánynál a lépéseket. Az „örökösök“ erre gyorsan megállapodtak egy ügyvédben, aki az igénylőket „családi értekezletre“ hívta össze. Az értekezletre kétszáz-an jelentek meg. Mindegyik hivatalos okirattal igazolta, hogy rokonságban volt Sternnel.

A családi értekezleten egy Adolf Berger nevű kereskedő vitta a szót, aki hosszasan ismertette a Stern-ügyet. Mindenekelőtt kijelentette, hogy egy Mózes, vagy Sámuel Sternről lehet szó, aki nem Lodzról származott el Délamerikába, hanem a Krakkó melletti Pilzből. Mint munkás telepedett le Kapstadtban, ahol nem sokára kereskedő lett, meggazdagodott és nagy tekintélyre tett szert. Idővel az angol kormány közgazdasági tevékenységének elismerésül lorddá nevezte ki.

Nem felel meg az „Újság“-nak az az értesülése, mintha Stern mostanában halt volna meg. Már 1901-ben halálozott el és több aranybányát, nagy kiterjedésű birtokot és sok készpénzt hagyott hátra.

és franciául, megnyerő fellépésű, jómodoru, előkelő világi benyomását kelti. Nem lehetetlen az a feltevés, hogy meggyőző modora és fellépése által ő volt az, aki Windischgrätz herceget a frankhamisítás eszmájére rávezette. Így tehát szintén részese a büntetést értelmi szerzőségében.

Berlinből jelentik: A rendőrség ma egy négy tagból álló pénzhamisító bandát leplezett le, amely nagymennyiségű hamis angol ötfonatos bankjegyet hozott forgalomba. A bandának egy képkereskedő, két litografus és egy ügynök tagja van.

József főherceg nyilatkozata

A „Pesti Napló“ jelentése szerint József főherceg interjút adott a „New York Times“ tudósítójának, aki előtt kijelentette, hogy a mai helyzet csak átmeneti és csupán addig fog tartani, amíg király lesz Magyarországnak.

— A magyar monarchiát — mondotta József főherceg — vissza kell állítani, mint önálló magyar királyságot. A közös Osztrák-Magyar Monarchia restaurálását lehetetlenné tartom, még abban az esetben is, ha az antant nem ellenezné.

A tudósítónak arra a kérdésre, vajjon Albrecht lehet-e király Magyarországon, József főherceg csak ennyit felelt:

— Ez lehetetlen!

A „Viitorul“ szerint az erdélyi sajtó „elhallgatja“ a frankhamisítást

(Bucuresti Bukarest, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Viitorul“ mai számában részletesen foglalkozik a magyarországi frankhamisítással és azt írja, hogy az erdélyi lapok egy része későn hozta a frankhamisítás ügyét, a másik része pedig nyilván — írja a „Viitorul“ — a Budapesten letartóztatott mágnások utasítására elhallgatták az ügyet. Amikor az erdélyi magyar lapok igyekeznek minden, az országban történő kisebb adminisztratív visszafelé fordulást felfutni és sokszorosan nagyítva leadni, furecsának találja, hogy a frankhamisítás, melyhez hasonló ügy még a balkáni Romániában sem fordult elő, minden kommentár nélkül jelenik meg az egyes erdélyi magyar lapokban.

A lap azt hiszi, hogy ebből az ügyből kifolyólag a Nyugat megismerte az irredenta magyarokat és az ő részükről jött minden panaszt és sérelmet megfelelő értékére szállítja majd le.

Ime: a kormány főhivatalosának objektív vitása. Olyan tendenciával vádolja meg az erdélyi lapokat, amelynek épen az ellenkezője az igaz. Az erdélyi lapok a frankhamisítás ügyét napokon át oldalakon keresztül tárgyalták s talán épen azzal vádolhatók meg, hogy túlságosan részletesen, az ügy minden szenzációját ható részét kihasználva, tárta az olvasók elé. Az erdélyi kisebbségi lapoknak egyáltalán nem érdekük a frankhamisítási ügy eltitkolása, melynek főzereplői épúgy távol állnak tőle, mint azok a reakciócsok, akik itt, belföldön, igyekeznek elgáncsolni a kisebbség emberi jogainak érvényesülését. Ami pedig a belföldi visszaéléseket illeti, a „Viitorul“ a sándor mérsáros taglójával igyekezik máhová tenni, mint ahogy kellene. Mert a „Viitorul“ nagyon jól tudja, hogy az erdélyi kisebbségi sajtó például sokkal kevésbé tulajdonított „nagy jelentőséget“ olyan romániai eseményeknek, mint azok a külföldi orgánumok, melyek a világ közvéleményét döntőleg befolyásolják. Hallgattunk, sőt elhallgattunk sok olyan dolgot, melyet a külföldi lapok szelvény-hosszában pertraktáltak Romániával kapcsolatban. Rosszhiszeműséggel és irredentizmussal csak a „Viitorul“ vádolhat meg bennünket, nyilván azért, mert saját mentalitását tetelezi fel az erdélyi sajtóról.

A cionista executive közvetli a békét a Stephen Wise-ügyben

Amerika zsidósága rehabilitálja a nagy rabbit (Newyork, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A háborgás, amit Amerika zsidóságában a Stephen Wise esete fölkevert, lassanként lecsöndesedik. Mint ismeretes, Amerika cionista szervezete hatvannégy szavazattal egy ellen, a Palesztina ujjáépítésére alakult bizottság pedig övenkilenc szavazattal kilenc ellen határozatot hozott. A bizottság elnöke méltóságát továbbra is tartja meg. Dr. Wise mellett több felszólítás történt, ellene mindössze a mirachi részéről Mayer-Berlin szólott föl és Gedalja Bublik, a konzervatív „Tagblatt“ kiadója.

A dr. Wise melletti határozati javaslat így hangzik: Az egyesült Pro Palesztina-akció végrehajtóbizottsága mélyszéles sajuvalátat fejezi ki a zsidó közéletben fölmerült sajtálatos kontroverziák fölött, amiket dr. Stephen Wise egy beszéde idézett föl. Mi, akik a cionizmus mozgalmának megindulása óta együtt dolgozunk dr. Wisevel és tisztában vagyunk a judaizmussal szemben elfoglalt állásfoglalásával, ezuttal annak a meggyőződésünknél adunk kifejezést, hogy dr. Wise nem nyilatkozathatott ki olyan véleményt, amely ellenkezik a tradicionális zsidó magatartással. Ezt a meggyőződésünket csatja a kétszáz tekintélyes amerikai rabbikból álló gyűlés is, amely kategórikusan cáfolja a dr. Wisenek imputált kijelentéseket. A kiváló teológus és zsidó közéleti férfinak élete és munkája a zsidóság érdekében, történelmi szerepe Amerika cionista mozgalmában, férfias magatartása az antiszemitizmus elleni harcokban, bátor fellépése a vallási renegátokkal szemben,

tiltakozása a vegyes házasságok ellen, mindez az amerikai zsidó körök korlátlan bizalmát szerezte meg Európában, Amerikában és Palesztinában dr. Wise számára. Ez okból nem engedjük, hogy a Palesztina-kampány éléről távozzék, hanem arra kérjük őt, hogy értékes

Uj csodatevő támadt egy máramarosi falucskában Legendakőr övesi a szegény máramarosi saktert. Naponta ezeket oszt szét cseh koronában a zsidó és nemzsidó szegények között

(Sighetul Marmatiei Máramarossziget, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh Máramaros félreeső Bocskó-Gyártelep nevű kicsi vasúti állomásának személyforgalma az utóbbi hónapokban annyira megélénkült, hogy a kis nyári vasút néhány személykocsija mindannyiszor szufolásig megtelten fut be az állomásra. Két-három fiakker, de annál több parasztkocsi, sőt ökrös szekér várja az érkező tömeget, hogy azokat az onnan még tíz kilométernyire fekvő Gyertyánligetre (most: Kabola Polyánára) fejkenkint 5-10 cseh koronáért tovább vigye. A „passagérek“ között, melyekből 8-10, de sokszor 15 is jut egy-egy járműre, leg több az asszony-utazó, öreg és fiatal, szegény és jólöltözött, kik mindannyian türelmetlenül idegeskednek, mindegyike azt szeretné, hogy ő legyen az első, aki a rebe elé járulhat.

A rossz uton csak nehezen halad a tarterhelet szekér, az egymás mellett szorosán ülő utasok között megindult az érdeklődés, kérdézőkódás: — Miért megy a rebehez? — tudakolják egymástól. Mély sóhajtozással válaszolnak egymásnak és enélkül, hogy egyszerűen is magyarázatot adnának utjuk céljáról. De sóhajtozásaik hosszabb, vagy rövidebb voltából is megállapítható, hogy mindegyik lelket nyomja valami, vagy valaki...

A máramarosi csodatevő

Es lassankint kiderül, hogy mindegyik tud egy-egy falujabellijének, vagy ismerősének valamilyen esetéről, amelynél a polyánai rebe segít: a beteges fiu egészséges lett, az elhagyott asszony ura visszatért, a leány vőlegényt kapott, a tíz évet át meddő volt Fani unokatestvér anyai öröme néz elébe, sőt a kocsi, aki most arccal a „passázik“ felé fordult, kényekedésként bízza az amugy is cammogva baktató lovakat, egymásután felsorolja a „mofszimeket“, csodasüteményeket. Az egyik elmeséli, hogy a falubeli paraszt elvesztett tehénének nyomára vezetett a rebe, a másik arról beszél, hogy néma gyermeknek adta vissza szavát, halál küszöbén állókat hívott vissza az élők sorába, békétleneket kibékített, lelkiileg háborgókat elcsendesített. És mindezt szavahihető, komoly emberek is állítják, akiknek szavában nehéz kételkedni.

Önmagának semmit, mindent a szegényeknek

Engem azonban inkább az érdekel, hogyan lett ez egyszerű falusi sakterből, aki sem fia, sem unokája, mégcsak nem is dedunokája valamilyik rebének, tehát a csodatevőre minden predesztinációja hiányzik, ugyszólván márcól-holnapra olyan hírneves rebe, akinek frekvenciájával csak a nagy rabbi-dinasztiák leszármazottjai díszkedhetnek? Megkapom ennek is érdekes és plauzibis magyarázatát: A polyánai sakter már ebben a hivatásában is állandóan kéregetett, „nedovékat“ gyűjtött és úgy a gyűjtött pénzeket, mint a maga szerény jövedelmét, a maga és családja nélkülözéseinek árán elosztotta szegények között. A kisfalusi sakter úgy értelmezte és gyakorolta az altruizmus nemes elvét, mint a bibliai apostolok: önmagának semmit, mindent a szegényeknek. Ez a kaftáros tolstojánus, aki azonban a nagy orosz író nevét bizonyára még hírből sem hallotta, fáradhatatlanul járta be a környékbeli falvakat. Kért, könyörgött, rimázkodott — és adakozott.

Az új csizma meghaló története

Tavaly, késő őszel történt. Lueskos, hősős időben rőtta a feneketlenül sáros országutat, a lábán lehetetlenül rongyos cipőben. Egyik hiva

munkásságával az ujjáépítést továbbra is nagybecsű munkájával elősegítse. A cionista executive külön bizottságot jelölt ki azzal a feladattal, hogy a dr. Wise és az ortodox rabbik uniója között felmerült vitás ügyben megegyezést készítsen elő.

megszállta a törékenyen gyenge, beteges saktert, bevittte egy boltba, ahol egy pár vadonatúj csizmát vett neki. A sakter gyermekes örömmel bujt a jó, új csizmába és folytatta utjat az őstalajig húzódsárban, hogy tovább kéregeessen és megint adhasson. Talán az első ember volt, akivel Bocskó közűs agyagos utcáján találkozott és akinek, mint neki azelőtt, szintén cafatokra rongyolt cipő volt a lábán. — Nézze, maga jó ember, maga meghülhet ilyen rossz, lyukas cipőben, ezen a nedves talajon, cseréljen velem lábbelit. És ott nyomban megtörtént a csere, amelynek a sakter talán még inkább örvendett, mint az, aki az új csizmát kapta. A sok nélkülözés, az önmagával való nemtörődés azonban tönkretette az amugy is gyenge szervezettü sakter egészségét: megbetegedett, kezei remegni kezdtek, nem bírta a sakterkést a kívánt biztonsággal tovább kezelni, a gyengeség lenyűgözte, szobájába szorította.

A szegények kiválasztottja

— Mi lesz a szegényekkel? — sopánkodott kétségbeesetten és ebben a kétségbeesésben eszébe sem jutott arra gondolni, hogy ő maga is megrokkant, keresetképtelen lett. — Ennek bizonyára úgy kellett lennie — nyugtatta mag önmagát. Ha én nem bírok a tehetősebb emberek után járni, azok engem fognak felkeresni és így a szegények jobban fognak járni, nagyobb segélyhez fognak jutni.

Igy lett a jelentéktelen falusi saktertől, az ökölnélküli, legszürkébb Chaszkel Mordechéből rebe, sőt hírneves rebe, akihez az emberek csakugyan tódulnak, özönlenek és hozzák házhoz a pénzt, a jó csehkoronákat, melyekből köven telik a szegényeknek, mert a polyánai rebe a megnagyobbodott, sőt tekintélyes jövedelemből is mit sem tart meg önmagának, mindenét a szintén megnövekedett számú szegények között osztja szét és pedig a szegényeknek felekezeti hovatartozásának való tekintet nélkül. De mégsem, annyiban mégis distingvál, hogy azt a pénzt, amelyet nemzsidók hoznak — mert másfelekezetteliek is járnak hozzá jótanácsért — csak keresztény szegények között osztja szét, de a zaidó hívőkötől kapott pénzből nemzsidóknak is juttat.

„Talán a királyhoz is könnyebb a bejutás“

Megérkezvén a fenyvesektől övezett, még téli zordságban is kies fekvésűnek látszó, kopár hegy oldalán meghúzódó Polyánára, feltűnő elevenséget, lüktető élénkséget látunk egy jobb külsejű ház előtt amelyről csakhamar megtudjuk, hogy azt a hívők bérelték ki nemrégben a rebe részére, persze amióta rebe. Azt is tapasztaljuk mindjárt, hogy a nagy lakás kényelméből megint nem a rebe, hanem a szegények látnak előnyt. Tele van valók minden szoba, ahol addig élveznek ingyen szállást és étkezést, amíg önszántukból el nem mennek. A konyhában hatalmas fazekakban fő az étel, egy állandóra alkalmazott pék naponta 150-200 kg. lisztből süt kenyeret, ezenkívül utalványokat kapnak a szegények a rebetől, főképp cipőre és ruhaneműre, amit a boltosok szívesen fogadnak el, mert a rebe az utalványokat pontosan visszaváltja.

Olyan nagy azoknak száma, akik a rebe elé járulni kívánnak, hogy egyik-másik „kérvényező“ már kétnapja is vár, hogy bejuthasson és különben is csak percekre lehet a rebet igénybe venni, nemcsak a nagy tódulás miatt, de főképp azért, mert a rebe kimerült, beteg és leginkább szorult arra, hogy meggyógyuljon súlyos idegbajából.

Szemlől-szembe a legendák hőisével

Mikor szembe kerülünk vele, tényleg igen beteg-külsejű, exaltált embert látunk benne, aki nagy, kerek, fáradt szemével erőtetetten mereszti tekintetét a szembenülőre. Elhárítja magáról a „rebe“ titulust és a leghatározottabban tiltakozik a „csoda“ epiteton ellen. — Én csak egyszerű sakter vagyok — mondja.

épésű, jómodoru, lti. Nem lehet... yőző modora és i Windischgrätz májére rávezette. ntett értelmi szer...

ndörsg ma egy p bandát leplezett mis angol ötfonm... ba. A bandának fus és egy ügy...

erceg nyilatkozata se szerint József Newyork Times“ elentette, hogy a csupán addig fog gyarországának. — mondotta Jő...

állitani, mint ön- özős Osztrák-Ma- lehetetlennek tar- ha az antant...

ésére, vajjon Al- arországon, József... banketten... fsei... tük, hogy Goga...

áradra érkezett, nepségben részt- zteletére, amelyen a nemzeti párt...

dotta a volt mi- gós békéjének is. intézett felhívást. hogy a nem- ra és megértésre. i- és a Néppárt...

eltektek a párt- st Averescu tá- szágban... gényt... ja a kétszáz millió...

— ezt a dolgot gyelem és akciót is egyszerűsége iránt, de den működésében. hogy most már egyszerűségének, akár esen. És hozzátette, azokat, akikkel esetre sem többet...

gást idézett fel a kultak, akik Ber- hatósági és diplo-... sítatili 1. ca) CA“... zenüzlet. lesőbb árban. ket előfizetéseket az Uj Kelet nagy- l, Ezredévi emlék-

Ma művészi kiváló fa-, vas- vagy fém- butort, zongorát... Maresvásárhelyre SZÉKELY és RÉTI... ERDÉLYI ÉSÍ BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. Butortermék, szobások tervezésével legelőcsöbben illi szereshetik be.

— Magam is csak hívője vagyok a rabbiknak, elsősorban a Váradon székelő visnizi cadiknak. Ne is várjanak tőlem csodát... és ha tanácsomnak mégis hasznát látják, ha imám mégis segítenek, az egyedül a jótett, a „Cedoka“ mindennél hatalmasabb erejének tudható be. Ennek az erőnek magasabb hatalmában higgyetek és e hit jeléül adjatok állandóan és minél többet a szegényeknek!

A máramarosi bércek csendes berkei hónapok óta hangosak a sok ügyes-bajos ember túlekedő özönléséről, akik messzevidékről, gyakran távoli külföldről is tudóznak egy törékeny testű, de annál kifinomultabb lelkületű ember elé, hogy abban az eldugott faluban és attól a négyfal közé zárt embertől újból kihoztassanak arra, miszerint jótettért jót várhatni. Fränkel Armin

Tizmilliót sikasztott

a bukaresti angol-román bank pénztárnoka

(Bucuresti-Bukarest, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyarányu sikasztás tartja izgalomban a fővárost. Az Of The Roman angol-román bankban tizmillió lejes sikasztásnak jöttek a nyomára. A bank pénztárnoka Simion Koohelel az elmúlt évben tizmillió lejt elsikkasztott, aminek csak most a mérleg elkészítésénél jöttek a nyomára. Lakásán házkutatást tartottak, melynek azonban nem volt eredménye, mert alig pár száz lejt találtak nála. Tekintettel arra, hogy a pénztárnoknak egy öccse Temesváron, egy lánytestvére pedig Kisenevben él, a rendőrség megtette az intézkedéseket, hogy ezek lakásán is házkutatást tartsanak, illetve, hogy a sikasztással kapcsolatosan őket is kihallgassák.

Antiszemita zavargásból kifolyólag ismét letartóztattak két zsidó fiatalembert

Egy megszavart zsidó estély különös epológusa

(Alba-Iulia-Gyulafehérvár, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyulafehérvári Aviva-Barissia vasárnap délután műsoros-estélyt rendezett, melyen a gyulafehérvári zsidó közönség színe-java volt jelen. A műsorot Kaczér Illés „A Gólem ember akar lenni“ című kiváló színműve zárta be, melynek szerepsit a gyulafehérvári zsidó műkedvelő-gárda tagjai alakították.

Az előadás céljaira elstétített teremben javában folyt az előadás, mikor hirtelen fűtyszó hangozott el. Az előadás rögtön megszakadt s nagy izgalom támadt a közönség soraiban. Mikor a lámpákat felgyújták, látták, hogy a terembe 10—15 tárgyérspkás diák nyomult be, akik rendkívül agresszív magatartást tanúsítottak s akkor sem akartak eltávolozni, mikor a közönség távoásra szólította fel őket. Sőt ellenkezőleg: az antiszemita-himnusz kezdtek énekelni s egyre fenyegetőbben léptek fel, úgyhogy rövidesen dülakodás támadt.

A közben értesített rendőrség végre megérkezett és behatolt a terembe. A logika szabályai szerint mindenki azt követhetett, hogy a rendbontó antiszemita-diákokat a rendőrség leigazoltatta és elállította a rendőrségen. A gyulafehérvári rendőrség azonban a logika minden szabályát megcsufolva, nem a tüntető és a zsidó közönség soraiba illetéktelenül behatoló antiszemita diákokat állította elő, hanem éppen ellenkezőleg Mózes Sándor és Ganz Ferenc nevezetű zsidó fiatalembereket tartóztatta le és kísérte be a rendőrségre.

A látzat kedvéért a rendező antiszemita-diákokat is kihallgatták a rendőrségen, azonban kihallgatásuk után azonnal szabadlábra helyezték őket. A letartóztatott zsidó fiatalemberek védelméért German gyulafehérvári ügyvéd vállalkozott.

Gyulafehérvár zsidó közönsége az úgy kimenetelét izgatott kíváncsisággal várja. Lépések töltin tek az irányban is, hogy a kolozsvári zsidó jogvédőiroda a megfelelő fórumnál intervenáljon a gyulafehérvári zsidóságot mélyen érintő ügy hathatós elintézésére érdekében.

A gyulafehérvári zsidóság azon kísérlete, hogy a letartóztatott és az ügyészségnek átadott két zsidó fiatalembert szabadlábra helyezze, — mint lapzártakor értesülünk — mindezekig nem járt eredményel. A zavargók között egyébként jól ismert egyének is voltak. Többek között a gyulafehérvári rendőrség egyik főtisztviselőjének fia is.

Ujabb segílyt szavazott meg a kormány az árvíz-károsultaknak

His szerint a községi választásokat még tavasz előtt lefolytatják

(Bucuresti-Bukarest, jan. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai ma délelőlt 11 órakor Bratianu Jonel elnökletével minisztertanácsot tartottak, amelyen Tatarescu részletesen ismertette az erdélyi és bukovinai árvíz okozta károkat és a kárt szenvedett lakosság helyzetét. Előterjesztésére a minisztertanács elhatározta, hogy a károsultaknak újabb pénzsegélyt fognak kiosztani s erre a célra a minisztertanács nagyobb kölcsönt szavazott meg. A segélykiosztás ügyében a sujtott megyék prefektusait szerdára a belügyminisztériumba értekezletre hívták meg. Ezen az értekezleten fogja Chirculescu munkaügyi miniszter, aki a beszarábi éhségakció levezetésével is meg van bízva, a segély nagyságát megállapítani. Chirculescunak felhatalmazása van arra, hogy Oromolu bankkormányzóval a kölcsönre vonatkozólag tárgyalásokat folytasson.

A pénzügyminiszter külföldi utja

Ezután a minisztertanács Bratianu Vintilának 11 napi szabadságot engedélyezett külföldi útjára, melynek tartama alatt a pénzügyminisztériumi teendőket Duca külügyminiszter fogja ellátni.

Bratianu Vintila ismertette a román-francia adósságok rendezésére folytatott tárgyalásokat s közölte, hogy útjával a tárgyalások újbóli megindítását akarja. Javaslata a minisztertanács Titulescut hatalmazta fel a tárgyalások levezetésére. Titulescu egyébként a napokban Párisba érkezik, ahonnan Londonba utazik állomáshelyére és nem tér vissza az országba,

mint ahogyan azt a lapok előzőleg írták. A párisi tárgyalásokra a kormány egy bizottságot küld ki szakértőként. A bizottság a jövő héten utazik Franciaországba. Bratianu Vintila Párisba utazása Diamandinak egy távirata miatt vált szükségessé. A pénzügyminiszter egyben felhasználja az alkalmat és tárgyalásokat kezd a Berthon bankárosparttal egy nagyobb külföldi kölcsön megszerzése ügyében.

Községi választások még tavasz előtt

A minisztertanács a választások ügye is szóba került és his szerint elhatározták, hogy a községi választásokat még a tavasz előtt feltétlenül levezetik.

Ezzel egyidejűleg Dimitru szenátor a választói törvényjavaslat előadója nyilatkozott a lapoknak és kijelentette, hogy a választások időpontja még nincsen elhatározva. A hét folyamán ebben a kérdésben tárgyalni fog Bratianu Jonellel és valószínű a hét végére már meg lesz állapítva a választások fix terminusa.

Bukarest, január 12. A parlament legközelebbi munkarendje a következő:

A szesz-törvényjavaslat, a bélyegtörvényegységesítéséről szóló tervezet, a pénzügyminisztérium reorganizálásáról szóló javaslat a köztisztviselői fizetések harmonizálására, a szövetkezetek szervezete és a munkaügyi törvényjavaslat. Ezenkívül a kultuszjavaslat, valamint a színházakról szóló törvénytervezetet fogják még ebben a parlamentben megszavazni. Tancrad Constantinescu pedig most készíti tervezetét a gabonák standardizálásáról.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bukovinai zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marica Erzsébet
Felolvasó szerkesztő Dr. Marton Erzsébet
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévesre 240 lei, félévesre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cíkjének utánnyomását csak a leírás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda

5686. Tévét 27.
1926. január 13.

— Háromtagu bizottságot delegáltak a „Fundatia Carol“ kezelésére. Bukarestből jelentik: A király és királyné a napokban a regáti Zorastiába utaznak hosszabb pihenésre. A király elutazása előtt utasította Condescu ezredest és Costescu inspektort, hogy maradjanak továbbra is Károly extrónörökös mellett. A „Fundatia Carol“ alapítvány kezelésével háromtagu bizottságot bíztak meg, melynek élén Chirculescu közoktatástügyi vezérigazgató áll. Rudeneanu tábornokot, akit az extrónörökös helyébe a repülőcsapatok parancsookává neveztek ki, január 15 én iktatják be új állásába ünnepélyesen.

— A legujabb nagyszabású Palesztina-film, „Az ígéret földje“ Kolozsváron. A Keren Hájjeszód erdélyi irodájának sikerült végre megszerezni a Palesztina újjáépítő munka nagyzerű, minden kétséget és hiteltelenséget megcáfoló bizonyosságát: a legujabb, nálunk még ismeretlen Palesztina-film. A filmet már Európa és Amerika legtöbb nagy városában bemutatták és mindenütt ostromlan, nagy és lelkes elismerésre talált. Maga Louis Marshall, az amerikai zsidóság kiváló vezetője is a következőképen nyilatkozott a film bemutatóján szerzett impresszióiról: „Eddig abban a meggyőződésben éltem, hogy sokat tudok Palesztináról. Weizmann, Szokolow és Schemaja Lewin kitűnő beszámolóiban ismertették előttem a feltámadó ország lüktető életét, azonban olyan lanygöző, meggyőző hatást soha semmi nem gyakorolt reám, mint ezeknek az élő képeknek a minden kétkedést elhárító nagyszerűsége.“ A film kolozsvári s egyben első erdélyi bemutatóját vasárnap délelőlt 11 órakor tartják meg az Urania mozgóképszínházban. A bemutatót Giszkalay János konferánza vezeti be. A kísérő zenét a „Hakkinnor“ zsidó zeneegyesület, melynek ez lesz az első nyilvános szereplése, szolgáltatja eredeti héber motívumokból összeállított műsorral. Az előadásra jegyeket mérsékelt számban a Keren Hájjeszód irodájában, Str. Baron L. Pop 10. szám alatt lehet váltani.

— Katonai cenzura alá helyezték a Romániába érkező német lapokat. Nagyváradról jelentik: A Romániába érkező ausztriai és németországi lapokat a belügyminisztérium távirati rendelkezése értelmében katonai cenzura alá helyezték. Ma már sehol az országban nem lehetett friss német lapot látni. A cenzura miatt hosszabb ideig többnapos késedelemmel kell számolnunk. Másoldalról szerzett értesülésünk szerint a német lapokat Bukarestben fogják cenzurálni és így több hét is eltelhet, amíg azokat árusítani engedik. Ez az intézkedés a postaigazgatóságok útján történt. Tekintve, hogy Erdélyben és különösen a Bánátban számos olvasója van a német lapoknak, a romániai kulturéletet is érzékenyen érinti a lapok terjesztése elé gördített nehézség.

— Kigyutadt a „Pesti Hirlap“ palotája. Budapestről táviratozzák: A „Pesti Hirlap“ Vilmoscsászár-ut palotájában tegnap tűz ütött ki. A lap ötemeletes palotájának tetőzetéről hatalmas lángok csaptak fel és pillanatok alatt óriási tömeg verődött össze a nem-mindennapi látvány megbámulására. A tűzoltók öt perc alatt kivonultak a helyszínre, megnehezítette azonban a tűzoltók munkáját az, hogy nagy szélvihar dult. A tűzet csak a késő éjszakai órákban sikerült lokalizálni.

— A lapok ünnepélye. Chanukka-esté felavató ünnep rosselsi meleg vendégeket. A tagjait figyelmeztettségére. A nuka gyertya mellett, a adott elő. A kara énekelte logját Pollák Ica Giszkalai fel. Grossman „Chanukka“ nevében Polla üdvözölte az Hatikva elv vendégek és a tott hangulathat véget ért. Az Aviva kultúr

* A „Der tizmus und ju Blum, B. Shav nulmányával. ban, — ara 155

— Beszt tanhallgatótól discbe Zeitun nista érzésü f Baztercén tudak semm városban 300 és a Keren mondja — B

nak, mint bá tani zsidóság központot ok a cikkirő. A titkéságánál tük, hogy a bea egy hely beszterceiek még azt sem tiztagu olyan helyecsoport Az egy Kallu ügyvédan kiv nem mutató A központi küldhet ki nyaira való legalább már kultak. Egyé ur nem az mely az erdél illetékes fóru nem írta ki ezt megtette hatnánk, hog ember, akiv ügyében a Z a tárgyalások

* Vissza könnynek, m zatának egyik darabja. Meg reá az antisz lyeak a zsidós retnék vissza akciója már kinek érdeke megszerezze

A nyole következő: Zangwill: Ujvári Pé Dr. S. Ba szervezete.

Csirikov: Dr. Richt Dr. Schör Dr. Simo Ujvári: A 320 lejes ható az Uj K még külön 1

— Bálin Csütörtök est mében tartja Bálint Aliz n Jegyek már o Király könyv

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztittat.

A láposi „Aviva Sosana“ felavató ünnepélye. A láposi „Aviva Sosana“ egy Chanukka-estéssel egybekötve tartotta meg felavató ünnepélyét, amelyen Grossmann Vera rosseli meleg szavakkal üdvözölte a megjelent vendégeket. Kárl Aranka Rosháaviva az Aviva tagjait figyelméztette az eskü szentségére és fontosságára. Ezután a műsor kezdődött a Chanukka gyertyagyújtás és a „Moáz Cur“ éneklése mellett, melyet a helyi csoport énekkara adott elő. A Makabeus indulót az Aviva énekkara énekelte. Hirsch Simon a Chanukka Prologját Pollák Ilonka jegyző mondta el. Pollák Ica Giszkalai János „Chanukka első“jét olvasta fel. Grossmann Bella pedig Csernichovszky „Chanukka est“jét adta elő. A helyi csoport nevében Pollák Mayer tikkár meleg szavakkal üdvözölte az Aviva már esküt tett tagjait. A Hatikva eléneklése után, amit a megjelent vendégek és az Aviva tagjai állva és megható hangulatban hallgatnak végig, az estély véget ért. Az estély jövedelme a Hitachdu-Aviva kulturbizottságának lett beküldve.

A „Der Jude“ legújabb száma (Antisemitizmus und jüdisches Volkstum) A. Zweig, Leon Bum, B. Shaw, H. Goelar, Baber stb. stb. tanulmányaival. Kapható az Uj Kelet könyvostályában, ára 155 lej.

Beszterce panaszkodik. E. P. orvos tanhallgatótól egy kis cikket közöl az „Ostjüdische Zeitung“, melyben a nyilván lelkes cionista érzésű fiatal ember arról panaszkodik, hogy Besztercen nincsen cionista mozgalom, nem tudnak semmit a Palesztina munkáról, holott a városban 3000 zsidó él. A Keren Kajemetről és a Keren Hajjeszodról — mint E. P. ur mondja — Besztercen talán kevesebbet tudnak, mint báthol másutt. És mindazért az ottani zsidóság indolenciáján kívül a kolozsvári központot okolja meglehetősen igazságtalanul a cikkíró. A Zsidó Nemzeti Szövetség központi titkárságánál ugyanis azt a felvilágosítást nyertük, hogy a Szövetség számos levelére, melyben egy helyi csoport megalakítására hívták fel a beszterceieket, még választ sem kaptak és még azt sem tudták elérni, hogy legalább egy tiztagu olyan csoport alakuljon, mellyel a helyi csoport megalakításáról tárgyalni lehessen. Az egy Kallus Lajosné és dr. Halberg Gyula ügyvédén kívül senki semmiféle érdeklődést nem mutatott Besztercen a cionista ügy iránt. A központi Szövetség pedig csak akkor küldhet ki agitaív erőket, — anyagi viszonyaira való tekintettel — ha a helyi csoportok legalább már kezdetleges keretekben megalakultak. Egyébként igen csodáljuk, hogy E. P. ur nem az Uj Kelethez fordult panaszával, mely az erdélyi zsidóság minden panaszának illetékes fóruma s főleg igen sajnáljuk, hogy nem írta ki teljes nevét a cikk elé, mert ha ezt megtette volna, végre örömmel konstatálhatnánk, hogy van Besztercen már olyan zsidó ember, akivel a cionista-munka megindítása ügyében a Zsidó Nemzeti Szövetség felvehetné a tárgyalásokat.

Vissza a gettóba a címe annak a könyvnek, mely az Uj Kelet olcsó könyvsorozatának egyik legjellemzőbb és legérdekesebb darabja. Megkapó színekkel és erővel világít rá az antisemitizmus eredőire és okaira, melyek a zsidóságot újra a gettó falai közé szorítják visszaterelni. Az Uj Kelet olcsó könyv-alkotója már csak pár napig tart s így mindenkinek érdeke, hogy a még meglévő készletből megszerezze könyvszükségletét.

A nyolc gyönyörű zsidótárgyú könyv a következő:

- Zangwill: Az üvegcsiszoló.
- Ujvári Péter: A cédrusfa daliája.
- Dr. S. Bernstein: A cionizmus lényege és szervezete.
- Csirikov: A zsidók (dráma).
- Dr. Richtmann: Ortodoxia és cionizmus.
- Dr. Schönfeld: Vissza a gettóba.
- Dr. Simon: Hova vezet a zsidók útja?
- Ujvári: A tulsó parton.

320 lejes bolti ár helyett 155 lejért kapható az Uj Kelet könyvostályában. Vidékre még külön 14 lej portóköltés.

Bálint Aliz zongorahangversenye. Csütörtök este a református teologia disztermében tartja egyetlen romániai hangversenyét Bálint Aliz neves budapesti zongoraművész. Jegyek már csak korlátolt számban kaphatók Király könyvkereskedésben Fótér.

Egy zsidó író halála. Berlinből jelentik: A napokban meghalt Regensburgban dr. S. Mayer rabbi, hetvenhat éves korában. Dr. Mayer első szerkesztője volt a Berlinben megjelent „Die Jüdische Presse“ című hetilapnak. Később választották meg rabbinak Regensburgban, ahol azonban tovább folytatta a zsidó publicisztikai működését és negyvenkét éven át szerkesztette és adta ki a „Deutsch Israelitische Zeitung und Laubhütte“ című folyóiratot. Dr. Mayer fiatalkorában elbeszélő irodalommal foglalkozott, később azonban tudományos munkásságot fejtett ki és rendkívül sok és értékes történeti értekezést írt.

Egy bécsi cég téglákat és köveket szállított selyemáru helyett. Nagyváradról jelentik: Néhány nappal ezelőtt a Breier és Balla szállító-cégnek Bécsből az „Alperländische Tuchfabrik“ részvénytársaságtól hat láda selyemáru-szállítmánya érkezett. A szállítmány felbontásakor azonban kiderült, hogy a ládák a rajtuk kívül jelzett áru helyett csupa selyempapírba göngyölt téglákat és köveket tartalmaznak. A cégek hatszáz-ezer lej kára van úgyhogy az ügy tisztázása érdekében egyik igazgatója Bécsbe utazott, ahol arra a meglepő meztisztázásra jött rá, hogy a bécsi cég maga töltötte meg kövekkel és téglákkal a ládákat. A tényeknek meggyőző halnazával szemben a cég a csalást ba ismerte. A Breier és Balla szállító-cég az „Alperländische Tuchfabrik“ ellen csődít kért.

Háborog a Vezuv. Napolyból jelentik: A Vezuv néhány nap óta ismét háborog. A vulkán tölcsérének déli oldalán forró lávafolyamok ömlenek ki mintegy háromszáz méter hosszúságban. Az északi részen kevesebb láva folyik. Az observatorium jelentése s erint a vulkán háborgása a közeli falvakra nézve egyelőre nem veszélyes.

Büntető eljárás Paszternák asszony ellen. Varsóból jelentik: A Steiger perben, mint ismeretes, Paszternák asszony volt az egyetlen tanu, a ki csökönyösen vallotta, hogy a köztársasági elnök felé Steiger hajította a bombát. A hisztériás balletáncosnő akkor is megmaradt állítása mellett, amikor kézzel-közvetlenül igazolták Steiger ártatlanságát. A tárgyalás egyik napján még Savitzky rendőrszpektornak, aki szintén Steiger mellett vallott, szemébe mondta, hogy amikor Steigert kihallgatta, teljesen ittas volt. E vallomás alapján a varsói államrendőrség vezetősége Savitzky ellen fegyelmi eljárást indított, amit Ludvikovszky inspektor vezetett le. A vizsgálat eredménye teljesen rehabilitálta a megrágalmazott Savitzkyt és hivatalosan megállapították hogy Paszternák állítása közönséges hazugság volt. A rendőrség most már hivatalosan tette meg a feljelentést Paszternák asszony ellen az államügyészségen hivatalos személy megrágalmazása címén.

Válságban a németországi színházak. A németországi gazdasági krízis erősen érezteti hatását a színházakra is. A vidéki városok színházai ennek a pénzügyi válságnak már jórésztben áldozatul is estek. Düsseldorfban, ahol egykor virágjában volt az igazi színművészet, ma már nem mindennap vannak előadások és az állami színház kénytelen volt a zenekar személyzetét csökkenteni. Mannheimban a napokban a színházi intendáns közölte a színház tagjaival, hogy az eddigi szerződéseket semmiképen sem fogja megújítani, minthogy a színházat minden valóságosság szerint be kell majd zárnia. Glogau, Hirschberg és Soral városokban szintén bezárják a városi színházakat. Glogauban, amely egykor művészeiről volt híres, olyan gyönge érdeklődés mutatkozik a színháznál, hogy legújabb azért kellett az előadást beszüntetni, mert mindössze két jegyet váltottak. Több más városban, még német tartományok fővárosaiban is hasonló a helyzet.

Egy százhatéves erdélyi zsidó matróna halála. Szászrégenből jelentik: Néhány nappal ezelőtt temették el osztatlan részvét mellett Szászrégenben özvegy Klopót Izáknét, aki 106 éves korában huynyt el Radnótfáján. A köztisztviselőben álló matrónában Klopót Mihály és Klopót Lipót ismert lelkes cionisták édesanyjaként gyászolják.

Ha fáj a feje és szédül, ha mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi Ferencz József keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a „Ferencz József“-viz remek, természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 5

Letartóztatták a lengyel államrendőrség politikai főnökét. Varsóból jelentik: Egész Lengyelországban óriási szenzációként tárgyalják Bukoviczki, a rendőrség politikai osztálya vezetőjének letartóztatását. Bukoviczkit tavaly azzal bízták meg, hogy az országban működő titkos kommunista szervezeteket ellenőrizze és szükség esetén teljes szigorral járjon el ellentük. Ehelyett a politikai osztály vezetője összeköttetést keresett Szovjetoroszszággal, amelynek kiszolgáltatta a lengyel politikai rendőrség szervezetét és az összes politikai titkos rendőrök lajstromát.

Óriási méretű vámcsempészsének jöttek nyomára Orsován. Bukarestből jelentik: Orsován hatalmas vámcsempészsének jöttek a nyomára, melynek számai 1923 ig visszanyulnak. Az ottani petróleumfinomítógyár évek óta nagymennyiségű finomított kőolajat szállít külföldre anélkül, hogy a kiviteli illetéket lefizette volna. A vámcsempészt a vámtisztviselő segítségével végezte. A vizsgálat során letartóztatták Constantin Ilea taxatört és Gheorghiu Ilea volt vámfőnököt.

Szilágymegye hivatalosan átvette az érminhályfalvai járást. Nagykárolyból jelentik: Dr. Pavel Constantin Szilágymegye prefektusa a napokban hivatalosan átvette Bihar megyétől az érminhályfalvia járást. Dr. Selegian Faust főszolgabíró köszönetet mondott a Bihar megye részéről megjelent Tempaleanu alispánnak a megye eddigi gondoskodásáért, majd az új megye prefektusának a pártfogását kérte. Az ünnepélyes aktuson a járás jegyzői és községi bírói is résztvettek.

Kétszáz tithári állásra hirdetnek pályázatot. Kolozs megye prefekturájától ma egy hirdetményt kaptunk közlés végett, amely szerint a megyében 200 secretari állásra hirdetnek pályázatot. Azoknak, akik ezen állásokra reflektálnak, személyi okmányaikkal felszerelt kérvényt kell benyújtaniuk január 29 ig a prefekturához.

A Haggibbor bálja, — amelytől immár egy hét választ el — minden kétséget kizáróan a szezon legbámulnakerőbb és legjobb sikerült táncmulatságának ígérkezik, amely ugy imponáló méreteiben, mint gondos izléssel összeválogatott nívós műsorával felül fogja mulni a szezon hasonló rendezményeit. Erdély reprezentáns zsidó sportegyesületének vezetősége, amely a testfejlesztés terén oly kiváló tevékenységet fejt ki, rendkívül nívós programot állított össze, amelynek szereplői legnagyobb részt a kolozsvári zsidó társadalom elitjének műkedvelőiből kerülnek ki és amely a szenzáció erejével fog hatni. A bált, amelyet egész Erdély zsidóságának érdeklődése előz meg, január 19-én tartják meg a Metropol-kávéház összes termeiben.

* Mindenféle rokokó és egyéb parókákat kikölcsönzünk. „Ideál“ Str. Universitatii (volt Egyetem u.) 2., hölgyfodrász, manicure és kozmetikai szalon.

Koncertterem a repülőgépen. Newyorkból jelentik: A legújabb amerikai szenzáció az a hangverseny, amelynek színhelye egy 200 méter magasságban repülő aeroplán volt. Egy Sikorsky-féle személyszállító óriásrepülőgép szalonját nehéz drapériákkal látták el, mikrofont helyeztek belé s így stadionná alakították. Ebben a légi hangversenyteremben énekeltek ezután a művészek, akiknek hangját a gép saját hullámkeltője sugározta ki, az egyik newyorki leadóállomás pedig fölvette és megerősítve tovább közvetítette.

Rövidesen megjelenik a konferenciái album. A marosvásárhelyi konferencia résztvevőiről készített album rövidesen megjelenik. Az album kiadói (Kadima-nyomda, Cluj, Strada Baron L. Pop 10.) felkérlik azokat, akik fényképet küldtek be, hogy a megrendelőlapot is postafordultával behüldení sziveskedjenek, mert csak azoknak a karriaturái fognak megjelenni, akik az albumot megrendelik. Egy album ára 200 lej, bór-diskótésben 500 lej, aminek egyrésze a chalucalapot illeti meg.

* Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nél. Képviselet az ország minden helységében.

* Brassóban hirdetések, előfizetések felvétel és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

A francia szocialisták a kormányban?

Páris, január 12. A szocialista párt nagygyűlése 1765 szavazattal 1331 ellenében elhatározta, hogy, abban az esetben, ha a miniszteri tárcák többsége a szocialistáknak jut és feltéve, hogy a tárcákat maguk választhatják, belép a kormányba.

házasági zsidó
r. Marton Ernő
lel, szervező
Szerda 1926 Jan. 13.
A című a leírás

delegáltak a
Bukarestből
a napokban a
abb pihenésre.
otia Condescu
hogy marad
örökös mellett,
kezelésével há-
melynek élén
érigazgató áll.
extrónörökös
sookává nevez-
be új állásába

su Palesztina-
Kolozsvarón.
ájának sikertelt
ujjépítő munka
telenséget meg-
alunk még ismer-
már Európa és
bemutatták és
a elismerésre ta-
merikai zsidóság
nyilatkozott a
szóiról: „Eddig
gy sokat tudok
w és Schemaja
rtették előttem a
zonban olyan la-
nmi nem gyako-
eknek a minden
A film kolozs-
tatóját vasárnap
z Uránia mozgó-
alay János kon-
ét a „Hakkimor“
esz az első nyil-
ti héber motív-
előadásra jey-
Hajjeszód irodá-
zám alatt lehet

helyezték a
apokat. Nagy-
érkező ausztriai
minisztérium táv-
ban nem lehetett
a miatt hosszabb
ell számolnunk.
szerint a német
rázni és így több
ani engedik. Ez
k után történt.
önösen a Bínát
lapoknak, a ro-
t érinti a lapok

riap“ palotája.
Hirlap“ Vilmos-
tött ki. A lap
hatalmas lángok
riási tömeg verő-
vány magbámulá-
ívonultak a hely-
tűzőltök munká-
A tűzét csak a
ralizálni.

szittat.

KÖZGAZDASÁG

Meghosszabbították a hő- és vízierőkkel dolgozó vállalatok bejelentési kötelezettségét

Fontos minisztertanácsi határozat az energiakoncessziók elnyerése kérdésében

(Bucuresti-Bukarest, január 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A december 30-án megtartott minisztertanács az ipari és kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére 90443-925 szám alatt az energia-erők kitermeléséhez szükséges engedélyek elnyerése ügyében a következő határozatot hozta:

Minden olyan hő- vagy vízierővel felszerelt vállalat legyen az magán, vagy állami intézmény, amely 1924. július 1-én létesült, vagy azóta megnagyobbodott és nem rendelkezik az energiátörvény által előírt működési engedéllyel legkésőbb, 1926. április 1-ig a koncesszió elnyerése iránt kérvényt köteles benyújtani a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez. A kérvények az alábbi módon szerelendők fel: a hőerő kéresekénél két, a vízierőknél pedig három példányban.

1. A memorandum, mely ismerteti az üzem berendezését, a célt, amiért létesült, valamint,

Csehszlovák-lengyel vámunió létrehozását tervezik

Az unió első lépés volna egy középeurópai vámunió felé

(Varsó, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lengyel külügyi bizottságban néhány nap előtt felvetették azt a tervet, hogy Lengyelország és Csehszlovákia között meg kell teremteni a vámuniót. A terv a lengyel sajtóban élénk visszhangra talált. A „Gazeta Poranna Warszawska” című nagy lengyel lap kimerítő cikkben foglalkozik a tervvel és rámutat, hogy annak megvalósítása megmérhetetlen előnyt jelentene az állam számára. Hivatkozik arra, hogy már Machray Róbert angol közgazdász is rámutatott egy londoni közgazdasági lapban ennek az uniónak fontosságára. Machray néhány hónap előtt Lengyelországban és Csehszlovákiában tartózkodott és személyes tapasztalatai alapján arra az eredményre jutott, hogy

Lengyelország és Csehszlovákia egymásra vannak utalva és az unió vezetőszeret biztosítana nekik Középeurópában.

A közeledés lassan fog menni, azonban kétségtelen az, hogy napról napra szorosabbak lesznek a kölcsönös kapcsolatok Csehszlovákia és Lengyelország között s illymódon egyre kedvezőbb alakulnak a megegyezés előfeltételei. Ha ez a megegyezés létrejön, akkor Középeurópa stabilizációja sokat nyer.

Az angol publicista fejtegetéseit a lengyel politikai körök döntő bizonyítéknak fogadják el a vámunió kérdésében. A külügyminisztérium lapja, a „Rzeczpospolita” szintén igen komolyan foglalkozik a vámunió kérdéssel és több cikkben ismételtén visszatér az eszméhez. Legutóbbi számában megállapítja, hogy az a terv, amely Csehszlovákia és Lengyelország konstellációját vámunióval akarja megszilárdítani, egyre szélesebb rétegek figyelmét koncentrálja maga köré. Ma már biztos, hogy minden komoly lengyel ember érdeklődik a terv iránt. Senki sem beszél le azt a tömeges akadályt, amely a tervnek útjában van, azonban

általános meggyőződés lett, hogy a terv keresztülvitele végeredményben pozitív és jelentékeny előnyt hoz mindkét államnak.

Ugyanígy szimpatikus hangon fogadják a tervet politikai állásra való különbség nélkül az összes lengyel lapok, sőt némelyik még tovább megy és biztosnak veszi, hogy ebből a vámunióból igen könnyen kiépülhet egy általános

hogy milyen erőt képvisel és milyen tápanyagot használ fel, ha az üzem hőerőre van berendezve. Vízierők kihasználásánál a terhelés és csökkenés tüntetendő fel.

2. A végzett munkálatok terve, amelyek alapján az üzem felszerelése, vagy megnagyobbítása történt.

Mindazon hő, vagy vízierőre berendezett üzemek tulajdonosai viszont, amelyek 1924. július 1-én már léteztek és a régi regátban, valamint a csatolt területeken érvényben lévő törvények vagy jogok alapján létesítettek és amelyek működését az energiátörvény 38. szakasza alapján a minisztérium elismerni tartozik, 1926. április elejéig kötelesek az említett szakaszban előírt deklarációt a minisztériumhoz betérjeszteni.

E minisztertanácsi rendelkezés ellen vétőket az energiátörvény 29. szakasza alapján fogják megfelelő bírsággal sújtani.

Középeurópai vámunió, amely a balti államokat és a Balkán országait is magában foglalja.

Rövidesen megalakul a romániai földgázszövetség. Ismeretes, hogy a Bukarestben megtartott földgázkongresszus megbízást adott egy külön bizottságnak a megalakítandó Országos Földgázszövetség alapszabálytervezetének elkészítésére. Ez a bizottság hétfőn délelőtt a nagyiparosok szövetségénél értekezletet tartott. Dr. Lakatos Sándor (Marosvásárhely) és dr. Gisbel (Medgyes) bemutatták az általuk elkészített tervezetet, amelyet a bizottság többi tagjai: Diamand Izsó vezérigazgató és Bagge József igazgató módosításokkal elfogadják. A szervezőbizottság ezután elhatározta, hogy még januárra összehívja Bukarestbe a szövetség alakuló közgyűlését.

Kolozsvári céghivatali hírek. Az elmúlt hét folyamán a kolozsvári törvényszék céghivatalánál az alábbi változásokat jegyezték be: Grün Sándor és Társai Kolozsvári Lízterkedők Szövetsége betéti társaságát a törvényszék bejegyezte. — „Elge” műszaki elektromos és vízvezeték-szerelési cikkek kereskedése céget a törvényszék bejegyezte. Cégtulajdonos Goldstein Lejos. — Blumenfeld és Simon részvénytársaságnál báró Jósika János, Szántó Miklós, Gyárfás Dező, Bodor Bertalan, Mina János, gyalui Rosenberger Sándor igazgatósági tagságát törölték és helyettük bejegyezték Simon Mórict, dr. Blumenfeld Dezőt, dr. Rosenberger Józsefet és dr. Simon Pált. — Hoffmann Sándor cipőkereskedő céget a törvényszék bejegyezte. — Fodor Izsó divat- és rövidáru-nagykereskedés céget a törvényszék törölte.

Erősen csökkent Németország kivitele A „Berliner Tagblatt” kimutatást közöl Németország külkereskedelmének az 1925. év első kilenc hónapjáról. A jelentésből kitűnik, hogy Németország az orosz és angol piacokon erősen visszaesett. Németország az első kilenc hónap alatt az Északamerikai Egyesült Államokból 1742 millió aranyárka értékű árut hozott be és oda csak 428 millió értékűt vitt ki. Angliába a kivitelt 667 millióra rugott, az Angliából való behozatal ellenben 728 millióra. Nagybritannia tíz és fél százalékkal szerepel az összes német kivitelen s hét és fél százalékkal a behozatalban. Az előző évben a megfelelő arányszám 93 és 91 százalék volt. A német orosz forgalomban Németország 149 millió értékű holmit importált és 160 milliónyit vitt ki. Németország az orosz bevételben 15,3 százalék, az orosz kivitelenben 17,9 százalék erejéig vesz részt, ami arról tanuskodik, hogy

Németország részvétele az orosz piacon hanyatlott. Franciaország az első 9 hónap alatt 559 millió márka értékű árut vitt be Németországba és 195 millió márka értékű árut szállított ki.

Bukarestben ismét kísért a gabonarekiválás. Bukarestből jelentik: A kenyérség Bukarestben egyre nagyobb méreteket ölt és amennyiben nem sikerül a városi tanácsnak a pékekkel, illetve a malmokkal megállapodni, a városi tanács kénytelen lesz rekiváláshoz folyamodni.

A kolozsvári vízörök beszerzése ügyében rehabilitálták a városi tanácsot. Bukarestből jelentik: A kolozsvári vízművek ellen a vízörök miatt elhangzott támadások ügyében a belügyminisztérium vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat a vízművek igazgatóságát, illetve a városi tanácsot a legteljesebb mértékben rehabilitálta, amennyiben megállapítást nyert, hogy a vízörök új állapotban lettek beszerelve és azok beszerzése körül nem történt semmiféle iakorraktság.

Ismét csökkent Románia bankjegyforgalma. A Banca Nationala kimutatása szerint Románia bankjegyforgalma december 19-én 19.940.066,829 lej volt. Ez a bankjegyforgalom mintegy 12 millió lej csökkenést mutat az előző heti kimutatással szemben. A visszeszámitási és egyéb tételek nem mutatnak nagyobb eltérést.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fial cég jelentése.) A mai bécsi marhavásári felhajtás volt 2607 darab. Ebből romániai áru 317 darab volt. Élénk forgalom mellett a következő árak alakultak ki: Ia áru 160-185, IIa 130-155 shilling. A multheti vásár 1707 darabot kitevő felhajtásából Románia 484, Magyarország 715, Jugoszlávia 34, Csehszlovákia 121 darabot hajtott fel.

Saborsky József és Fial cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fial, Wien ST. Marx. — Huskúldemények címe: Saborsky József és Fial, Wien, Grossmarkthall

TÓZSDE

Január 12-én

A lejt: Zürichben 232,50, Párisban 11,75, Budapestben 318,50, Bécsben —

Kolozsvár. A romániai pénzpiac a lej esésének jegyében ma ismét magasabban értékelte és vásárolta a külföldi devizákat. Élénk kereslettel szemben a kínálat minimális. Az árfolyamok a következők:

Bécs 31,50—31,70, Prága 6,60—6,70, Budapest 315—318, Páris 8,60—8,70, Zürich 43,15—43,35, Newyork 223,00—224,00, London 1085,1090, Milánó 9,10—9,20.

Zürich. Zárjat: Berlin 123,30, Amsterdam 208,15, Newyork 517,75, London 2511,50, Páris 1982,50, Milánó 2090,00, Prága 1582,50, Budapest 70,55, Belgrád 917,50, Bukarest 232,50, Varsó 64,50, Bécs 72,90.

Bukarest. Devizák: Páris 8,55, Berlin —, London 1083, Newyork 222,50, Milánó 9,15, Zürich 43,12, Bécs 31,60, Prága 6,63, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 810, német márka 51,00, leva 1,55, török lira 112, font sterling 1060, francia frank 8,70, svájci frank 42,50, olasz lira 9,00, drachma 2,75, dinár 590, dollár 220,00, lengyel forint 27,—, osztrák schilling 31,00, magyar korona 31,00, cseh korona 3,60, belga frank 9,80 holland forint —

KEKSZ
ADLER-nél, Strada Gen. Mosoiu 2.
ORADEA (volt Kert-utca) ORADEA

Fehérmagyarban gyakorlott

szabászi vagy szabásznőt

ki vár gyárban ilyen minőségben működött, szonnalra felvesszünk „VENUS” férfi és női fehérneműt, Oradea, Str. Alexandrie (volt T-leki-u.) 9.

Győződjön meg hogy aján-
dék tárgyakat arany, ezüst és
brilliansarokban legolcsóbb-
ban nálam szerehetel he.

F. Markovits, Cluj Arany

Wesselőny! M.-u. No 20.

ezüst és brilli-
áns tárgyakban
a legkényesebb igényeket is ki-
elégítő nagy választék.

Szerda: Mad
Péntek: A Jo
Vasárnap: A

A sz

Ószi szere-
kerül előadás-
színmű szerdán
deklarációra ter-
értékű színdar-
A szerelm-
jának el ő m-
lesz, melyen a
pekét Poor L-
játsszák és z-

A Mikádó
esztendősi piha
A Mikádó má-
hogyan minden-
lami újdonság-
együttés Izsó
szul a szombati

Peer Gynt
délután ifjúsá-
műve kerül el-
ezekben. Be-
tanár t. t. Az
terti meg a s-

Tangókirály
gyönyörű muzs-
vásárnap delu-
helyekkel.

Magy

Szerda: ÖZSI

Premierbő

Csütörtök: Özi

rczat 197

Péntek: A SZE

ég, előző

szám, Sor

Szombat d. u.

olcő hely

Borbély I

Szombat este

VÁROSA

Ili, Nemé

mierbőlet

Vasárnap d. u.

I. é. I. és

frat. Sor

Vasárnap d. u.

(2-odszor)

kal. Soroz

Vasárnap este

Titipu vár

Napibőlet

Hétől: Mikádó

Ilivel, Ne

Sorozat 20

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri lőz ésnél egy szó 3 lej, ves agabb betűvel 6 lej. Legkisebb spóhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Különbejárati szobák, szigorúan kőser koszál Febr. 1-re keresek. Címét a kiadóhivatalba kérek.

Jól főző gazdasszonyt keresek. Cím a kiadóban. 477

Nyomdák! Könyvkötészetek!

Füződrótot minden számtan és mennyiségben szállít gyári áron a **Tip Fraternitas** Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlatot szívesen szőgünk. Nagyobb mennyiségű rendelésekre is utazunk. Telefon: 10 47, 2-28

A belvárosban külön bejárati szobát keresek azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 481

Keresek a belvárosban egy szoba konyhával lakást azonnali beköltözésre. Lehetőleg tudósított. — "Jól fizetek" jellegre a lap kiadóhivatala a továbbiak.

Két fiatal ember különbejárati szobában lakást és jó kőser koszál kaphat. Egyetem-u. 5, ajtó 3.

42 éves, nős, im. vallású főtisztviselő, aki a kémmen, fa szakmában már 26 éve működik, megfellelő állás keres. Szíves megkeresések. "Szigalmas" jellegre a lap kiadóhivatalába kérek. 441

Teljes elhatást kaphat utáni útról a szállítás legzongorán szállítás. Cím a kiadóban. 482

Magánjára anyanyelvű anyanyelvű és megmagyarosított Friedlöh Testvérek cégére. Budapest. 1810

BAUHAFT német építési vállalat. H. tui az utcaiban

Egységnyi községben Zsibó állomás 17 km-re egy a kővel dolgozó gémmalton és frinco fűvelajlás utjánan berendezve — fűlésezésű sametűd. Étekezhetni Palakovit. Lajosnál, ibón. 441

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

Könyvujjdonságok

- Bernstein: Baccarat 20
- Bruuson: Anatole France papucsai 200
- B-tauer: A király 180
- Dr. Babus Rező: Diac etikai vezérfontal 80
- Ady: Ilyenkor énekel 140
- Szandi e berek 160
- Babouze: Öök la 264
- B-e Mano: A debru oán 400
- Bazay: Páris 242
- Chard: Kéz a farka sulya 99
- Dumas: Ev 176
- A király 198
- A rous le 198
- Chaut: Frier: a kő szövetség 120
- Szabó Imre: a hazus te laay 40
- (Amatőr) 120
- Gobnet: A rous sence 220
- Hugo Victor: Bug Jaga 154
- Jerome K. Jron: M. d. ut a káva 150
- mara ve 90
- Kohlmi: Bötön 110
- Jek Londo: Ját kőz eltra 198
- Lambrecht: A go doat nttó II. (Eustan, Frater, Forlsb) 180
- Marcus: Szervedés 176
- Marekowskij: Vee vagy elene 154
- Elő Sándor 154
- Mara Anon: a magá élet 100
- Móricz Zsigmond: A fky 320

Kvára részle-s ajánlatot szálunk bármely nyelv szótár és nyelvkönyvre v na közölaz.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb bővnyzsír, meri ez hiszia, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Vépkelt **HARTIG & HIENZ** Cluj Str. Julia Maria 8. Telefon 1-18.

Égis csak legjobb a késnélkül

„RASOL“

borotváló por mely az ország területén higienia

szempontból a legjobban elismert borotváló szer, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána. — Ovadjunk az

Mindenütt kapható. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője

Reszling József fodrász Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Mar a tel gy-daru-itója **Glanzman Adolf** ilatszertár **Str. Bogdan Voda 40**

Hirdessen az Uj Keletben

Ami az ODOLT különösen kiemeli a többi szájapoló szer közül, az azon különleges tulajdonsága, hogy az öblögetés után a szájúreget bevonja egy mikroszkópikus vékonyságú, de emellett sűrű antiszeptikus réteggel, melynek hatása órákra kiterjed. Ez az állandó hatás, mely semmiféle más készítménynél nincs meg, annak, aki az ODOLT állandóan használja, megadja a biztonságot, hogy szája meg van védve a rothadást és erjedést előidéző anyagokkal szemben, amelyek a fogakat tönkreteszik. Az Odol igazán jó!

Könyvnyomdák!

A Gebr. Jänecke & Fr. Schneemann világhírű

nyomda-festékek

kaphatók a gyár eredélyi és bánati ve éreptise jénél:

„Fraternitas“

könyvnyomda CLUJ Str. Baron L. Pop 10. Telef n: 10-47 és 2-28.

Két i telleg-ns fiatal ember szállást kaphat, esel leg külön autorozott szobát is. Cím: Teszler, Rudóit ut 17.

Nyomdák I

Prima bácsi **hon-goranyag** és pótanvag, kilója 160 lej.

Kapható a „Fraternitas“ nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Telefon: 2-28, 10-47

PARFUMURI-PUDRE-LOIUNI

LT-PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

CEREȚI PREȚUTINDENI

„PUDRA FRUMUSEȚII“ L.T. PIVER

VIOLETTE, CHYPRE, FOUÛÈRE, DEILLET, MUGUET

Valódi angol szövetségesség raktáron minden angol és francia ur szabó-
A. KLEPNER sága, Cluj, Calea Victoriei 2 sz. (volt Eisenstádtar-szacsüzlet)

Szerkesztőség hivatal és Cluj-Kolozsvár, L. Pop (Brassa) Telefon Szerk. és kiadó 977, 228 és Zs. N. Sz. — Kéziratok kiz szerkesztőség zendők. Kézira adunk vis

Tö... amiket... aka

(Bucuresti-tudósítójától.) szünet, azután legi parlament jut. A kormány értesülés szerit tét veszi a miat a parlam tehát a jelenle kell letárgyaln jasztesre váró

Még a nyá vissza a szesze vényjavulat. ter rendkívül nak, hogy ezt tárgyalja le. nemcsak az ér a kormány egy teinek és ezert ságát fejezte k zonyos változá biztosítsa törve

A pénzügy jaszteslen javas vetési bizottság előirányzást e lével állította bélyeg- és illet életbeléptetett fel akarja emel lesznek.

A pén Ugyancsak a parlamenti s pénzügyminisztr vaslatot. A pén val igen súlyos lisokat. Ennek a javaslat az ő zését célozza, szakasz lehetőv magánvagyonán fenti szakasz re provokálni.

A pénzügyy token kívül ug akarja megszav egységessítéséről Mint látjuk t amig ennek a p a pénzügyminis tot akar törvény

De a kamar latok is vannak niszter a mu szóló javaslatot a parlament kar tettel arra, hog toszággal bír és nak tárgyalása venni.

Kultu Lepadatu mi jata fekszik a H a kultuszminisz ház- és látványo letárgyalásra. Ez n ősen az új kul